

Om Lofotfiskeriet

Mar 1869.

For Hans Majestæt er af Regjeringen fremlagt følgende Beretning fra Opsynschefen Capitainlieutenant Olsen om Lofotfiskeriet 1869.

Herved giver jeg mig den Ære at afgive den paa budne samlede Beretning om dette Aars Lofotfiskes Gang og Drift samt om Opsynets og de ekstraordinære Dommers Virksomhed under samme.

Det rolige og milde Veir, som i Regelen herskede i Nordland i Slutningen af forrige Aar, vedvarede indtil Midten af Januar Maaned. Det afløstes da af vedholdende og tildels temmelig voldsomme Storme med Mellemrum af ikkuns faa Dage, paa hvilke det kunde lade sig gjøre at komme paa Sæen til Redskabers Sætning og Trækning. Først i Begyndelsen af Marts Maaned indtraadte atter roligere og for Bedriften gunstigere Veir.

Mellem Jul og Nytaar mærkedes ved Henningsvær første Gang Fisk, og først i Januar mærkedes den paa de fleste Steder langs Lofotens Øgruppes hele Fjæderside. Den 6te Januar fiskedes med Natliner enkelte Tal Fisk inde i Østnæsffjorden, ligesom man ogsaa nogle Dage senere mærkede ikke ubetydeligt af Fisk i Rastfjundet, hvor den antoges at have søgt ind efter den Mængde Sild, som stod paa flere Steder i Sundet.

Som sædvanligt blev der i det Hele af Hjemfolket fisket Noget i første Halvdel af Januar Maaned, men dette var dog ikke for Synderligt at regne, naar undtages ved Henningsvær, hvor mange af de Baade, som

tidligt havde begyndt Fisket, allerede omkring den 23de Januar havde et Udbytte af indtil 1 Tønde Lever pr. Mand. Henimod Slutningen af Maaneden begyndte fremmed Almue i noget større Mængde at indfinde sig, navnlig var det Fiskere fra Hadsel og andre nærliggende Distrikter, som især søgte til Henningsvær og Stamsund, ligesom Almue fra Glakstad Præstegjeld den 25de Januar havde indfundet sig paa sine Norpladse, hovedsagelig i Sund. Den 24de var der til Kabelvaag ankommet 9 Baade, til Storvaagen 2, til Orsvaag 19, til Orsnæs 14, til Hopen 20, til Henningsvær 150, til Stamsund 80, til Stene 50 og til Ure 40 Baade, til Værene østfor Kabelvaag var der endnu saagodtstom ingen fremmed Almue ankommet. Den 1ste Februar var til Balstad ankommet 115, til Brandsholmen og Sandsund 40 og til Nussfjord 100 Baade, ligesom henimod 200 Baade til samme Tid havde begyndt Fisket paa forskjellige Steder i og ved Østnæssfjorden.

Fra Distrikterne nordenfor Vosoten indfandt Almuen sig tidligt, idet den derfra begunstigeedes af heldigere Rejseveir, og det var først meget senere, at Mængden af Almue søndenfra naaede frem til Vosoten. Dels hindredes denne nemlig ved stormende Veir og dels havde ogsaa mange Fiskere fra Helgeland, som pleie at søge til Vosoten, deltaget i det dersteds faldende betydelige Storsildfiske, som ikke sluttedes førend ved Nytaarstider. Nogle saa Fiskere bleve vel ogsaa liggende tilbage i Lasvær og Skibaadsvær efterat Sildfisket var sluttet, for at deltage i det Skreifiske, som i de sidste 3 a 4 Aar har været drevet paa disse Steder. Først henimod Slutningen af Februar var Størstedelen af Almuen tilstede i Fiske-distriktet, og fremmede Fiskere vedbleve at indfinde sig lige til henimod Slutningen af Marts Maaned.

Omkring Midten af Februar var den Almue, som aarvis pleier at søge de vestligste Vær, ankommet og ved Slutningen af Maaneden vare Henningsvær, Stamsund og Balstad paa det Nærmeste fuldt belagte. Fra Fiskets Begyndelse fordelte Almuen sig temmelig jævnt over hele Fiske-distriktet.

I Begyndelsen af Februar indfandt sig endel Høbefartøier fra de nærmeste Distrikter, men Mængden ankom dog ikke førend i Begyndelsen af Marts, og søgte da fortrinnsvis til de større Vær, Henningsvær, Stamsund og Svølvær for endel ogsaa til Havnene i Østnæssfjorden.

Til forskjellige Tider hele Fisket igjennem blev der paa flere Steder som i Uvaagen paa Store Molla, Grundfjorden i Rastfundet, Lunkefjorden og Sloverfjorden i Hadsel, Sagfjorden i Hammersø og flere Steder sat temmelig righoldige Sildelaaje, fra hvilke Linefiskerne stadigen erholdt Forsyning af ferst Sild til Agn; det var saaledes ikke ualmindeligt, at 20 a 30 store Baadladninger ferst Sild dagligen bleve bragte til Fiske-distriktet, ligesom der ogsaa foregik Tilførel med Dampskib. Den lette Udgang til godt Agn var vistnok for en stor Del Aarjagen til, at Linefisket iaar gav saa godt Udbytte. I Østnæssfjorden og til dels ogsaa paa andre Steder benyttedes af mange Linefiskere Skjælagn, som hentedes langveis fra; Baade affendtes ligetil Hammersø for at forsyne sig med dette Agn, de saakaldte "Kraakskjæl", der er anseet for det bedste Agn efter Skrei. Det har i flere Aar været Tilfælde, at Fiskerne have hentet Skjæl til Agn fra nærliggende Steder, hvor der er rigere Tilgang paa dem end i Vosoten, men iaar begyndte desuden Handelsmænd at jende flere Hundrede Tønder Skjæl til Distriktet, hvilke affattes til Fiskerne efter en Pris af 1½ Spd. pr. Stamp.

Ved Januar Maanedes Udgang var der til Skraaven kun ankommet ca. 50 Baade, og til Svølvær saagodtstom ingen fremmede Fiskere, men i Begyndelsen af Februar begyndte adskillig Almue at søge til Svølvær, ligesom Baadeantallet i Skraaven i Løbet af Maaneden forøgedes, saa det gik op til ca. 500, og i Begyndelsen af Marts laa i Svølvær ca. 700 Baade. I første Halvdel af Februar fiskeedes der ved disse Steder ret godt med Natliner, medens Garn paa den Tid saagodtstom ikke benyttedes. Fra 8de til 13de Marts var Fisket særdeles godt og til dels rigt med alleslags Redskaber, især med

Garn, men allerede den 20de var Garnfisket jaagodtjom ophørt. Med Line og Snøre vedblev man dog at gjøre god Fangst ligetil de første Dage af April.

Som foran anført søgte endel Almue fra Fiskets Begyndelse ind i Øsmæssjorden, hvor der fiskeedes ret godt med Line og Snøre. Først i Marts gif Baadenes Antal iberegnet Hjemfolklet op til ca. 700, hvoraf ca. 50 Garnbaade, ligejom 40 Kjøbefartøier havde søgt derind. Den Fiskemasje, som stod i Fjorden, maa imidlertid have været meget ubetydelig, thi naar undtages i den første Tid, da der ogsaa fiskeedes længere ude i Fjorden, foregik Fisket jaagodtjom udelukkende paa Vestpollen, og endog- saa her var det kun dem, der vare istand til at forskaffe sig Skjæl til Agn, som gjorde sjunderlig Fangst. Henni- mod Midten af Marts flyttede Storstedelen af Almuen atter ud af Fjorden.

Foruden den i tidligere Aar benyttede større Syn- tenot, som paa Grund af det mislige Fiske ikke engang blev ubjat, havde man iaar ogsaa bragt en mindre Not af samme Konstruktion, men da der intet Fiske faldt ude i Fjorden, blev der heller ikke med denne gjort Fangst.

I Raftjundet formærkedes paa flere Steder af og til Fisk, der — som før anført — antoges at have søgt derind efter Silden; der blev imidlertid heller ikke denne Vinter noget Fiske af saadan Betydning, at fremmede Al- mue søgte dertil.

Fra Fiskets Begyndelse søgte ifkuns siden Almue til Bærene mellem Svolve og Henningsvær, men mod Slutningen af Februar forvægedes den betydeligt ved Til- flytning dels fra Øsmæssjorden og dels ogsaa fra de vest- ligere Bær. Fra 8de Februar og indtil Maanedens Ud- gang var Fisket saavel med Garn som Natline ved Ka- belvaag og Storvaagen meget ujevnt og især i den sidste Halvdel af Maanedens indtraf ogsaa mange Landliggeda- ge; men i hele Marts faldt derimod paa denne Stræk- ning et i det Hele taget godt, skjønt noget ujevnt, Fiske, navnlig med Natliner, agnede med fersk Sild. Det var kunns nogle Dage, at Garnfisket gav et jevnt Udbytte af 3 a 4 Hundrede pr. Baad og Enkelte naaede endog op

til 8 a 12 Hundrede; den meste Tid var Garnfisket ujevnt, idet Fangsten for Enkelte ikke var større end 20 a 30 Fisk, medens derimod Andre havde der Fangst. Med Dagline fiskeedes ret godt, hvorimod Snørefiskerne, der indfandt sig sent og droge tidligt hjem igjen, før det Meste fiskeede lidet. Ved Drsvaag, Drsnæs og Hopen fiskeedes med Natliner jevnt godt den hele Tid og den al- mindelige Fangst var fra 1 a 2 op til 3 Hundrede pr. Baad; med Garn var Fisket ogsaa her forholdsvis min- dre og ujevner. Det er sikkerligen meget længe siden, at der ved de tre sidstnævnte Bær har faldt et saa godt og jevnt Linefiske som i Vinter. Da der efter Paaaste blev Mangel paa fersk Agnsild, astog ogsaa Fisket noget, ind- til det ganske ophørte omkring 10de April, ved hvilken Tid den fremmede Almue, som var tilbageiggende i Øst- losfoten allerede havde ophørt at drive Fiske.

Det ved Henningsvær tidligt i Januar Maaned af Hjemfolklet begyndte Fiske fortjattes med jevnt godt Ud- bytte med Natliner, især for deres Vedkommende, som kunde skaffe sig fersk Agnsild. Fangsten var i Regelen fra 1½ op til 3 a 4 Hdr. pr. Baad. I den sidste Uge af Ja- nuar havde man her kun een almindelig Soveirsdag, og i hele Februar Maaned hindrede stiv Kuling, Storm og Sø i en ualmindelig Grad Fiskeriets Drift, hvorfor Red- skaberne, naar de bleve trukne, gjerne havde staaet over 2 a 3 indtil 8 Dogn. I hvorvel der efter alle Mærker var Fisk i Mængde under Land, blev Fangsten dog af nævnte Grund i Regelen liden, skjønt forholdsvis god med Liner, agnede med fersk Sild. Naar man fik Sæt- ningen nogenlunde hel og grei op, varierede Fangsten fra 1 til 2 Hundrede pr. Baad, ifkuns undtagelsesvis gif den op til 3 Hundrede og derover. Den 8de Februar begyndte man at sætte Garn, men Fangsten med dette Redskab var ogsaa ved Henningsvær ringe, idet den va- rierede fra 1 til 3 Hundrede Fisk. Noget senere tog ogsaa Snørefisket sin Begyndelse og fra Tiden omkring 20de Februar indtil Slutningen af Marts gjordes med dette Redskab jevnt og god Fangst. I de første Dage af Marts var Natlinefisket bedre, Garnfisket derimod frem-

deles ubetydeligt, skjønt enkelte Baade dog fik 6 a 7 Hdr. Fisk. Længere ud i Marts blev Uveir atter til Hinder for Fiskeriet, men der fiskeedes godt med Natliner ligetil Slutningen af Maanedens saa ofte Veiret tillod Trækning. Ved denne Tid blev Garnfisket saa misligt, at mange Garnfiskere begyndte at bruge Liner, og endel søgte til Fisket paa andre Steder. Natlinefisket fortsattes indtil 14de April og endog den 9de laa der omkring 600 Baade tilbage, hvoraf dog de fleste ophørte at drive Fiske ved Ugens Slutning. Kunns meget saa Baade dreve Daglinefiske. Fisket ved Henningsvær foregik i Vinter i Regelen Syd for Bæret, saaledes at de paa de østligste Holmer tilhuse liggende Fiskere holdt sig Øst paa Havet og tildels temmelig langt i denne Retning, de Øvrige mere sydligt og sydvestligt i Almindelighed mellem 4, 5 indtil 1 Mil fra Land, sjældnere i en Afstand af 1½ til 2 Mile. Enkelte Dage kunde Fiskeriet være bedst ved "Stallene", til andre Tider gjordes igjen bedst Fangst paa "Strømmen" og i "Drebalken". Noget egentligt Gimsøstrømfiske faldt ikke denne Vinter, og i det Hele taget fiskeedes bedst Øst paa Havet. Det lod til, at Fiskeriet i Regelen stod høiere i Søen end sædvanligt, hvorfor Mange — som oftest med Fordel — allerede tidligt satte deres Redskaber noget fra Bunden.

I Vestfototen blev ved de fleste Vær fra tidligt i Januar af Hjemfolket og de saa ankomne fremmede Fiskere drevet et ret godt Natlinefiske, saa ofte Veiret ikke lagde Hindring i Veien for Udfætning og Trækning, men efter Midten af Januar var dette meget ofte Tilfældet. Ved Stamjund, Stene og Ure var Fangsten i Regelen 1 a 2 Hundreder pr. Baad og for dem, som aguede deres Liner med ferst Silb, endog 3 Hundreder. Fra Midten af Februar og indtil 10de Marts var Natlinefisket ved disse Vær ifkuns ubetydeligt, idet Fangsten sjelden oversteg 20 a 70 Fisk, men fra 10de Marts og indtil 8de April fiskeedes den hele Tid jevnt godt med dette Slags Redskab. Sidst i Januar gjordes enkelte Prøvesæt med Garn, men Fangsten var ringe. Den 8de Februar udsatte samtlige ankomne Garnfiskere deres Redskaber, men

Uveir hindrede disses Trækning ligetil den 16de, da de bleve trukne med en Fangst af fra 2 til 3 Hundreder pr. Baad. Senere var Garnfisket tildels hindret ved Uveir, og for det Meste var det ogsaa her meget ujevnt og ubetydeligt. Med April Maaned indtraadte en Forandring til det Bedre og paa de Sæt, som gjordes den 2den, 3die 8de og 10de April, fik man en Fangst af fra 2 op til 6 Hundreder pr. Baad. Ifkuns undtagelsesvis blev der drevet noget Snore- og Daglinefiske. Den 12te April var Fisket ved disse Steder ophørt og Størstedelen af Almuen afreist.

Til Værene vestenfor Urebjerget begyndte de fremmede Fiskere at indfinde sig omkring Midten af Januar, og ved Slutningen af Maanedens vare de fleste, som pleie at søge til Balsstad, ankomne dertil. Det var den almindelige Mening blandt Almuen, at en temmelig betydelig Fiskethygde i Februar Maaned stod under Land ved Brandsholmen, Balsstad og Rufsffjord, og de Dage, man kunde komme paa Søen, var Fangsten ogsaa, om ikke rig, saa dog i Regelen jevnt god, og gif for de Heldigeres Vedkommende op til 3 a 4 indtil 5 Hundreder Fisk. Men i Februar lagde det stormende og jaagodtjom stedse utrygge Veir store Hindringer for Fiskets Drift. I den første Halvdel af Marts var Fisket mindre, navnlig for dem, der ikke havde forskaffet sig ferst Silb til Agn, men senere fiskeedes jevnt godt ligetil 13de April. Da Natline er det Redskab, der jaagodtjom udelukkende benyttes paa Strækningen vestenfor Ure, og da Rogn næsten ikke benyttes til Agn, er Forbruget af Agnsild her temmelig betydeligt. Det kan antagelig for Strækningen vestenfor Urebjerget anslaaes til ca. 10,000 Tønder.

Vestenfor Rufsffjord tegnede Fisket sig fra Begyndelsen af misligt, idet der sjelden naaedes en høiere Fangst end 1 Hundreder Fisk pr. Søveir. Mod Slutningen af Februar tog det sig noget op og navnlig den 20de og 23de var Fangsten 4 til 6 Hundreder pr. Baad. I Begyndelsen af Marts var Fisket atter ubetydeligt, men fra 12te Marts og ligetil Fiskets Slutning gjordes stadig gode Søveir saa ofte Fiskerne kunde komme paa Søen.

Den længste Landliggetid indtraf mellem 23de Februar og 1ste Marts, og ved Trækningen den sidstnævnte Dag vare Redskaberne paa Grund af Storm og Stomsætning saa sammenviklede, at de maatte henlægges uklarede. Som sædvanligt vedvarede Fisket paa Flakstads og Mossenæsø efter 14de April; det blev dog i den sidste Tid især drevet af Hjemfolk. I Sund var Fisket ganske endt den 27de April, men fortsattes i de vestligere Bær til Begyndelsen af Mai.

Strax før Paaske begyndte den til Finmarksfisket bestemte Almue i de forskjellige Bær at gjøre sig færdig til at rejse nordover, og da der nogle Dage efter indtraf gunstigt Veir, vare de Fleste afreiste i de første Dage af April. Endel Almue fra de østlige Bær flyttede ogsaa som sædvanligt vestover mod Slutningen af Marts. De første Dage af April begyndte mange Fiskere at begive sig paa Veien til Hjemstederne, og den 10de April var der kun ganske faa fremmede Fiskere tilbage østenfor Henningsvær; efter 14de April var det overalt østenfor Sund jaagodtjom udelukkende Hjemfolk, som fiskede.

Som sædvanligt blev der fra Fiskets Begyndelse i Henhold til Fiskelovens § 11 udsædt Forbud imod i Østnæsffjorden at udsætte Garn indenfor en Linie tværs over Fjorden et Stykke indenfor Vaterfjord og Følstad. Da endel Garnbaade kom tilstede, og Fisket udelukkende gik til i den inderste Del af Fjorden paa den saakaldte "Vestpol", opstod der blandt Garnfiskerne — ligesom Tilfældet var forrige Aar — megen Misnoie over, at de ved det udsærdigede Forbud forhindredes fra at deltage i Fisket, idet de anførte, at det lidet kunde nytte dem at sætte deres Redskaber paa Steder, hvor de vidste, at der ingen Fisk var, og hvor de Nat efter Nat trak deres Garn uden Fisk. De fremsatte derfor ligesom forrige Aar indtrængende Begjæring om, at Forbudet maatte blive ophævet. Da endel af Fjorden, derved at Linefisket foregik saalangt inde i samme, stod ubenyttet, blev den nævnte Delingslinie for at efterkomme Garnfiskernes fuldt berettigede Krav gjennem nogen Tid flyttet længere ind, men

da Garnfiskerne paa det Havstykke, hvor de ved denne Forjoiing fik Afgang til at fiske, heller ikke der gjorde nogen Fangst, flyttede de ud af Østnæsffjorden.

Midt i Februar blev der af Linefiskerne i Ørsnæs fremsat Forlangende om at saa Havet delt mellem Bruggerne af Garn og af Natline, hvilket Forlangende strax blev efterkommet, idet Havstrækningen mellem Ørsvaag og Hopen blev delt paa den sædvanlige Maade i Teiger ud fra Landet. Da Linefiskernes Antal i Bærene paa denne Strækning i de senere Aar er tiltaget og Garnfiskernes er aftaget, blev der af Linefiskerne anset over, at de til udelukkende Brug for deres Redskab udlagte Havstykker vare for smaa i Forhold til det Havstykke, der var udlagt til Garnhav samt i Forhold til Fiskernes Fordeeling ved disse tvende Redskaber. Da det imidlertid viste sig, at Linefiskernes Anke rejste sig af den feilagtige Formening, at de ikke havde Tilladelse til at sætte Natliner østenfor det østlige og vestenfor det vestlige Linehav, hvor der ikke var delt Hav, og altsaa fri Afgang til at sætte hvilket som helst af de nævnte Redskaber, blev der ikke fundet Grund til at foretage nogen Forandring i den først foretagne Deling.

Begjæring blev ogsaa fremsat af endel Fiskere i Henningsvær om at lignende Forjoiing maatte blive truffet ogsaa for dette Bærs Bedkommende. Da der i Henningsvær i flere Aar ikke har været Spørgsmaal om nogen som helst Juddeling af Havet, bleve Bærets Hovedsmænd sammenkaldte til Møde, for om muligt at komme til Enighed om paa hvilken Maade den attraaede Havdeling henfigtsmæssigt burde iværksættes. Det viste sig imidlertid under Mødet, at den almindelige Stemning blandt de Hovedsmænd, som fremmødte, langtfra var for nogen Juddeling af Havet, ligesom ogsaa, at Wieningerne om Maaden, hvorpaa saadan i Tilfælde henfigtsmæssigt burde udføres, vare saa yderst forskjellig, at der ikke fornøftigviis kunde blive Tale om at efterkomme den fremsatte Begjæring for Henningsværts Bedkommende.

Ogsaa af endeel i Stamund roende Linefiskere blev

der — ligesom Tilfældet var forrige Aar — yttret Dunst om at faa Havstrækningen udenfor dette Vær delt mellem Brugerne af Garn og Matliner. For at komme til Rundskab om i hvilken Grad det ene Redskab hindrede det andet Redskabs Drift, bleve Linefiskerne jaavel gjennem Opflag som mundtliggen opfordrede til for Opjynet at opgive hver Gang deres Liner havde været sammenbillede med Garn, hvorhos de bleve underrettede om, at saafremt det derigjennem skulde vise sig, at Havdeling var nødvendig, skulde den snarest muligt blive iværksat. Da der imidlertid kun indløb et Par Anmeldelser fra Linefiskere om, at de havde været foraarjaget Tab af Liner ved Sammenbivling med Garn, og da der af Garnfiskere ikkuns sjelden til Opjynet blev indleveret Liner, som vare udgreiede af deres Garn, samt da det viste sig at have sig paa samme Maade som i Henningsvær i Henseende til de blandt Fiskerne raadende Meninger, blev det heller ikke her fundet hensigtsmæssigt at iværksætte den omhandlede Forjoiuing.

For andre eller flere Steder blev der under dette Aars Fiske ikke fremsat nogen Begjæring om Deling af Havet, naar indtages at 3 eller 4 Linefiskere i Esvolvær leilighedsvis udtalte som deres personlige Formening, at Udvisning af et Havstykke til udelukkende Brug for Matliner paa den mellem Esvolvær og Straaven beliggende Havstrækning skulde være ønskelig.

Efterfølgende Tabeller vise Resultaterne af den ved Opjynet iaar foretagne Optælling af Fiskere, Baade, Fartøier osv.

Tabel I.

over Antallet af antegnede Baadmandskaber og Fiskere, udvissende disses Hjemsteder og Fordeeling ved de forskellige Slags Redskaber.

Præstegjeld.	Garn.			Line.			Dybsagu.			Samlet Antal.			
	Maad.	Baadmandskaber.	Baade.	Garnbaade uden Fiske med Liner.	Maad.	Baadmandskaber.	Baade.	Maad.	med Liner.	uden Liner.	Fiskere.	Baadmandskaber.	Baade.
Thronhjems By								12		4	12	4	4
Orkedalen						1	2	2		1	7	2	3
Selbo						1	1	2		1	2	1	1
Stordalen							6	6		2	2	1	1
Stadsbygden	105	21	30				161	3	42	111	111	23	32
Orlandet							41		12	161	161	45	45
Vjogn						1	41		12	41	41	12	12
Klafford						3	68	4	17	71	71	22	22
Hjørnor							7	1	1	7	7	2	2
Endre Th-hjems Amt	105	21	30			10	4	299	8	80	414	112	122

Hjerten	17	3	24	24	1	40	12	12	12	314	4	127	494	167	167
Andepøen	169	28	31	4	4	42	9	9	9	153		72	170	75	75
Veitstaden	7	1	1	10	10	279	61	61	61	532		252	743	289	292
Levigen	96	17	22	10	10	601	127	131	131	2		1	286	62	62
Harø	413	70	90	6	6	112	26	26	26	34		13	699	145	151
Kolvereid og Levø	421	20	29	4	4	147	35	35	35	62	1	21	559	109	129
Nordre Fshjemns Amt	539	94	94	2	2	7	2	2	2	7	2	1	330	77	86
Windalen	625	105	108	1	1	44	10	10	10	98	1	38	767	154	157
Bronø	358	63	63			4	1	1	1	4		2	366	66	66
Levø	190	33	33										190	33	33
Levø	36	6	8			13	3	3	3	39		19	88	28	30
Nordø	347	58	92	4	4	246	55	56	56	92	2	33	685	148	183
Gillefjæl	187	31	56	20	20	288	60	68	68	14		6	489	97	130
Geteren	66	11	14	9	9	53	11	12	12	14		3	119	22	26
Skjervefjæl	564	94	151	26	26	166	42	48	48	8		3	738	139	202
Saltfalden	331	56	58	2	2	16	4	4	4	3		1	350	61	63

Bodo	118	21	34	13	13	270	65	78	78	36	3	12	424	101	127
Bolden	220	38	62	24	24	305	69	75	75	38	1	16	563	124	154
Etgen	112	18	37	2	2	427	98	116	116	62	5	23	601	144	181
Dannørø	69	12	14	1	1	346	91	94	94	29		12	444	115	120
Løvningen	84	14	23	1	1	420	132	162	162	7		3	511	149	188
Lysfjorden	17	3	6	1	1	199	54	63	63	4	1	1	220	59	71
Ljoten	167	28	31	1	1	596	160	194	194	33	3	10	796	201	238
Laagen	88	17	26	9	9	780	219	282	282	19	2	7	887	245	317
Borge	99	16	20	5	5	117	27	29	29	19			216	43	49
Burnæs	28	4	10	4	4	932	208	244	244	7	1	2	967	215	257
Skaffad	104	20	24	20	20	437	96	119	119				541	116	143
Dalsfjæl	30	5	8	3	3	735	178	242	242				765	183	250
Do						16	4	5	5				16	4	5
Overberg						24	7	8	8	20	1	6	44	14	15
Gortland	64	11	20			134	32	53	53				198	43	73
Nordlands Amt	5266	897	1168	171	171	7756	1886	2230	2230	1303	23	554	14325	3360	3975
Trondenes	742	124	174	9	9	354	106	110	110	39	9	8	1135	247	301*
Nordfjord	306	51	54			94	31	32	32	29		13	429	95	99
Fjellad	408	68	127	7	7	859	209	224	224	66	10	15	1333	302	376
Tranøy	173	28	50			331	87	100	100	31	9	1	535	125	160
Levng	113	19	25			309	76	91	91	48	6	13	470	114	135
Maatselv	6	1	1			26	8	8	8	10	3	2	42	14	14
Balsfjorden						331	88	91	91	29	5	7	360	100	103

*) Deikden 1 Contenot med 30 Mand og 8 Baade.

Malsangen	30	5	7	69	19	22	24	2	6	123	32	37	
Berg og Torsten				49	6	8	8	2	4	27	9	11	
Tromsø	8	2	2	184	56	56	26	4	10	218	69	69	
Tromsøhundet				174	48	48	40	5	10	214	63	63	
Karlsø				85	24	24	39	8	6	124	38	38	
Spungen	20	4	4	343	86	86				363	90	90	
Skjerveø				65	16	16				65	16	16	
Tromsø Amt	1806	302	444	16	3243	860	916	389	60	92	5438	1314	1512
				Stc capitulation.									
Søndre Thjems Amt	405	21	30	40	3	4	299	8	80	414	112	122	
Nordre Do. Do.	140	24	24	40	12	12	314	4	127	494	167	167	
Nordlands Do.	5266	897	1168	171	7756	1886	2330	1303	23	551	14325	3360	3975
Tromsø Do.	1806	302	444	16	5243	860	916	389	60	92	5438	1314	1512
Tilfammen	7317	1244	1666	188	11049	2761	3162	2305	95	853	20671	4953	5776

Tabel II.

over Antallet af de i de forskjellige Aar antagne Baadmandfaber og Fiskere samt bisles Fordeling ved de forskjellige Slags Medfaber.

Fiskevær.	Barr.			Vine.			Dybsaag			Samlet Antal.			
	Mand.	Baadmandfaber.	Baabe.	Barrbaade ind- fede med Kier.	Mand.	Baadmandfaber.	Baabe.	Baade		Giffere.	Baadmandfaber.	Baabe.	
								med Kier.	uden Kier.				
Brettesnes	5	1	2	30	11	12				35	12	14	
Straven og Guld- brandsø	502	83	410	2	574	153	158	334		159	1410	395	427
Skjoldvær	18	3	4	27	11	12				45	14	16	
Sjinesfjorden, Ddvær og Helle	298	50	79	7	2331	718	909	427	14	38	2756	820	1040*)
Svobær med Sjan	724	124	188	7	972	271	290	292	58	60	1988	513	596
Rabelbaag	917	159	163	2	396	408	412	207	9	77	1520	353	361
Storvaagen	788	137	139	8	95	23	23	566		253	1449	413	415
Dr-svaag	186	31	35	496	49	51	93			37	475	117	123

*) Desuden 1 Spikenot med 30 Mand og 8 Baade.

Ørsnes	87	16	24	3	354	81	103	12	2	3	453	102	134
Høpen og Kalle	405	68	102	4	452	98	156	19	2	5	876	173	265
Denningøver, Festsaa og Guldbyg	1727	290	486	61	1635	360	369	517	6	164	3879	820	1025
Hingavn og Dørne	93	15	18	3	108	26	26				201	41	44
Øvarholdt og Stau- lund	933	157	175	19	917	212	229	57	4	18	1907	391	426
Øtene	236	39	44	6	205	49	55	81		39	522	127	138
Østfild, Brands- holm og Sandlund	144	25	44	21	351	83	88				495	108	132
Balsfad					255	56	74				255	56	74
Østromo og Næsflod	23	5	5	4	651	137	143				651	137	143
Øind og Næsland	414	21	26	21	456	34	34				399	87	89
Øerne, Øenslø og Davnø					500	100	110				500	100	110
Østfenes	68	12	12	12	104	24	24				172	36	36
Østvaggen	49	8	10	8	130	27	29				179	35	39
Øa, Øud, Øvenstøb og Øm					234	48	69				234	48	69
Østfammen	7317	1244	1666	188	11049	2761	3162	2305	95	853	20671	4953	5776

Tabel III.

over Høbefartsbier og Høbefarsjægter, forsamlede i Hofoten den 16de Marts 1869, desuden Høbefarter, Dregtigheder, Antal af Besætning m. m.

Høbefart.	Høbefart eller Høbefart.	Høbefart.	Høbefart.	Høbefart.	Høbefart.	Høbefart.		Høbefart.	Høbefart.	Høbefart.	Høbefart.	Høbefart.	
						Høbefart.	Høbefart.					Høbefart.	Høbefart.
Bergen	1	3	17	-	-	-	21	107	10	250	5,1	488	
København	2	1	6	-	-	-	9	48	4,650		5,3	517	
Christianslund	3	2	18	4	-	1	28	141	11,500		5,0	411	
Østfild	4	2	15	55	-	-	76	401	35,550		5,3	469	
Namsos	-	-	1	2	-	-	3	14	1,350		4,7	450	
Østfild	-	2	3	3	-	-	8	30	2,700		3,8	338	
Østfild	-	-	-	5	-	-	5	24	1,900		4,8	380	
Østfild	-	1	8	5	-	1	13	60	4,400		4,6	339	
Østfild	-	-	3	6	-	-	9	47	3,850		5,2	428	
Østfild	2	1	10	17	-	3	58	281	33,800		4,8	583	
Østfild	5	5	47	16	-	5	85	367	37,450		4,3	441	
Østfild	1	-	10	13	-	1	25	104	12,850		4,2	512	
Østfild	5	-	19	8	-	5	37	167	15,600		4,5	422	
Østfild	23	17	157	132	32	16	377	1791	175,850		-	-	-

Tabel IV.

Sjøbefarvædernes Fordeeling i Fiskefiskeriet den 16de Marts 1869.

Slags Fartoi.	Efterskibe												
	Fræder	Stærke	Stærke	Stærke	Stærke	Stærke	Stærke	Stærke	Stærke	Stærke	Stærke	Stærke	Stærke
Efterskibe	1	4	5	4	2	2	2	1	1	1	1	1	1
Galeas	3	2	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Slup	15	10	18	7	20	9	6	1	3	3	24	2	1
Dragt	14	9	19	3	13	5	2	2	2	31	2	4	1
Sjøbejægt	2	3	2	2	7	2	2	2	2	9	2	2	3
Dybbefar-sjægt	2	3	2	2	7	2	2	2	2	9	2	2	3
Skotte	35	28	50	18	43	20	9	13	13	73	51	15	4
Tilsammen	377	377	377	377	377	377	377	377	377	377	377	377	377

Den iaar foretagne Optælling viser en Formindskelse i samtlige Fiskeres Antal sammenlignet med forrige Aar af 417 Mand, idet der nemlig iaar skulde have været 239 Garnbaade med tilsammen 1482 Garnfiskere færre, men 212 Linebaade med tilsammen 682 Linefiskere og 143 Dybsagnbaade med tilsammen 383 Dybsagnfiskere flere end forrige Aar. Formindskelsen falder med 669 Mand paa Almuen fra Nordlands Amt, hvorimod Almuen fra de øvrige Amter er noget forøget. At der iaar var færre Fiskere fra Nordlands Amt end tidligere har formentlig for en Del sin Aarsag i det paa Helgeland faldende Sildefiske, idet mange Lofotfiskere, som deltog i dette, først ud i Januar Maaned kom tilbage til deres Hjemsteder, ligesom mange vare bestjefte med Silde-transport til meget senere. Som i tidligere Aarsberetninger anført har det været at antage, at Garnfiskernes Antal vilde komme til at aftage, hvilket ogsaa iaar har vist sig at være Tilfældet og vil efter al Sandsynlighed i nogen Grad fremdeles komme til at finde Sted.

Det vil af Tabel III sees, at Antallet af fiskejøbende Fartoi er formindstet fra 445 Stkr. forrige Aar til 377 dette Aar.

Det samlede Antal af Fiskere og Fartoifolk, som søgte til dette Aars Lofotfiske, skulde efter de foretagne Optællinger have udgjort 22,492 Mand mod 23,251 Mand forrige Aar.

Under 16de April blev det Kongelige Departement underrettet om, at det i Lofoten dette Aar opfiskede Kvan- tum Fisk antagelig kunde anslaaes til ca. 17 $\frac{1}{4}$ Millioner, regnet efter store Tusinder (20,700,000 efter smaa Tusinder), hvorefter omtrent 10,000 store Tusinder (12,000,000 efter smaa Tusinder) var bragt i Salt for at virkes til Klippfisk, og omtrent 6,500 store Tusinder (7,800,000 efter smaa Tusinder) var hældhængt samt at Resten eller 750 store Tusinder (900,000 efter smaa Tusinder) antagelig var medgaaet til Fortæring under Fiske af den fiske og fiskejøbende Almue samt til Forsendelse til Husbrug omkring i Distrikterne.

Fisken var i Begyndelsen af Vinteren i Østlofoten temmelig leverholdig, saa at 2 $\frac{1}{2}$ à 3 Hundreder Garn-

fisk og 3 à 3½ Hundreder Pinefisk gave 1 Tønde Lever; den senere paa Vinteren fangede Fisk var derimod meget magrere og den meste Tid af Fisket udfordredes der for at give en Tønde Lever 4 à 4½ Hundreder Fisk og i Vestkysten endog 6 à 7 Hundreder. Antagelig have 4½ Hundreder Fisk gennemsnitligt givet en Tønde Lever, 20 à 22 Stkr. Fisk givet en Bog Klipfisk og 28 à 29 Stkr. en Bog Rundfisk. Tranpartiet kan antagelig anslaaes til ca. 19,000 Tdr. og af god Kogn blev der neppe virket mere end 17,000 Tønder. Af Medicintran blev der virket noget over 200 Tønder, og af Raastof til Guanofabrikation blev der antagelig indsamlet ca. 4 Millioner Fiskehoveder foruden endel Fiskerygge.

Lofotfiskets Udbytte ansloges forrige Aar til omtrent 11,000 store Tusinder saltet og til 6,250 store Tusinder hjemdhængt Fisk, idet det derhos udtaltes, at det var sandsynligt, at denne Opgave over Udbyttet vilde vise sig noget mindre end hvad samme skulde være, beregnet efter den erlagte Medicinalafgift. At saa er Tilfældet, fremgaar af nedenstaaende af Medicinalfondets Kassjerer meddeelte

Opgave

over Medicinalafgift til Nordlands og Tromsø Amtskommuner i Aaret 1868.

Efter de fra Toldstederne modtagne Fortegnelser har Afgiften udgjort ialt . . . . . 13,452 Spd. 59 ß der falder paa efternævnte Fiskeprodukter omtrent saaledes:

12,300,000 store Hundreder Klipfisk à 4 ß pr. Hundreder	4,100 Spd. = ß	
458,000 Boger Tørfisk à 1 ß pr. Bog . . .	3,816 — 80 =	
31,500 Tdr. Tran à 12 ß pr. Tønde . . .	3,150 — = =	
23,300 Tdr. Kogn à 1½ ß pr. Td.	291 — 30 =	
123,000 Tdr. Silb à 2 ß pr. Tønde . . .	2,050 — = =	
Anden saltet Fisk paa Tønder eller Foustager	44 — 69 =	13,452 Spd. 59 ß

Efter denne Opgave skulde Klipfiskpartiet have udgjort omtrent 12¼ Millioner Fisk, hvilket Parti saagodt-som ubelukkende er opfisket i Lofoten. Derjom 27 à 28 Stkr. Fisk antages gennemsnitligt at have givet en Bog Rundfisk, skulde der i det Hele være virket ca. 12¼ Millioner Rundfisk. Sættes Udbyttet af de øvrige Fiskerier i Nordlands og Tromsø Amter, der saagodt-som ubelukkende virkes til Rundfisk, til tilsammen 5½ Mill., bliver der for den Del af Lofoten, hvor Opshyn er anordnet, ca. 7 Millioner tilbage. Lofotfiskets Udbytte forrige Aar skulde altsaa have udgjort ca. 19¼ Millioner Fisk, regnet efter store Tusinder, naar der ikke tages Hensyn til hvad der er forbrugt af Amternes Befolkning og til Fortæring under Fisket, og det af Opshynet gjorte Overslag over Klipfiskpartiet skulde altsaa have været 1¼, over Rundfiskpartiet ca. ¾ og over det hele Udbytte ca. 2 Millioner forliden. Hvorvidt Anslaget for denne Vinters Bedkommende har været heldigere, derom har jeg ikke fortiden kunnet danne mig noget Skjøn.

Fiskeprisen blev fra Fiskets Begyndelse afstaa til 12¼ à 15 Ort pr. Hundreder. Da Mængden af Kjøbefartøier først ankom temmelig seent, holdt ogsaa Prisen sig længe lav, men den steg efterhaanden, saaledes at den de første Dage af Marts gik op til 20 à 22 Ort; kun undtagelsesvis steg den paa enkelt Sted til 25 Ort. I Vestkysten, hvor Fisken er mindre vægtig, holdt den sig som sædvanlig stedse lavere, nemlig fra 15 til 18 Ort, og først mod Slutningen af Fisket steg den ogsaa der til 21 Ort og noget derover. Gennemsnitsprisen kan antagelig sættes til 21 Ort eller maakte noget derunder. Først Lever til Medicintran betaltes med 6 à 7 Spd. pr. Td.; gammel Lever folgtes med Fiskets Slutning for 5 à 6 Spd. og Kogn for 7—7½ à 8 Spd. pr. Tønde. Fiskehoveder til Guanofabrikation betaltes med 12 à 14 ß pr. Hundreder, altsaa med noget mere end forrige Aar.

Efter de her opgivne Talsforreiser, som er noget mindre end de, der vare opgivne for forrige Aar, skulde Udbyttet af dette Aars Lofotfiske blive at regne for et Middelsfiske. Fordelt paa Almuen er Udbyttet imidler-

tid temmelig ujevnt, thi paa Grund af det urolige og stormende Veir i Februar naaede Mange først meget sent frem til Lofoten, hvortil kommer, at Ostnæs fjordfisket, paa hvilket Mange af dem, som søgte til de østlige Bær, havde gjort Regning, slog saagodtjom albeles feil, og ved Svolver og Skraaven var Fisket ifkuns af kort Varighed. For Linefiskernes Vedkommende stillede Forholdene sig bedst, og især for dem, som havde begyndt Fisket tidligst. Hertil bidrog for Størstedelen den lette Afgang til først Agnsild for en i Forhold til tidligere Aar meget billig Pris, der i Gjennemsnit antagelig falder omkring 2 Spd. pr. Tønde. I Kabelvaag og Storvaagen kan Bruttoindbyttet for Linefiskerne antagelig gennemsnitligt sættes til 40 Spd. pr. Mand og i Skraaven til 36 Spd. Vistligst og mest ujevnt faldt Udbyttet for Garnfiskerne, af hvilke Mange forlode Lofoten saagodtjom uden nogen Nettofortjeneste af Fisket. Bruttoindbyttet for Garnfiskerne kan i Kabelvaag og Storvaagen antagelig gennemsnitligt anslaaes til 50 Spd. pr. Mand og i Skraaven til ca. 45 Spd. Som sædvanligt faldt Udbyttet jevnest og bedst for de Fiskere, som stadig havde sit Tilhold i Bærene vestenfor Ure, og de største Lodder aldt paa fremmede Baadmandskaber, specielt paa Fiskere fra Helgeland, som havde Tilhold i Havns og Reine. De mindre Lodder faldt paa enkelte Undtagelser nær paa Distriktets Indvaanere.

Som tidligere anført var Veiret i Februar Maaned meget stormfuldt, saa at hevede Halvdelen af samme gif tabt paa Grund af Uveir, men desuden var der ogsaa i den øvrige Fisketid flere Dage, paa hvilke Kuling og Sø hindrede Bedriften. Det langvarigste Uveir indtraf som anført i Slutningen af Februar, da det nemlig fra den 23de til 1ste Marts paa de fleste Steder ikke lod sig gjøre at trække Redskaber.

Maaned.	Almindelige Landliggedage.		Dage, paa hvilke Veiret delvis har hindret Fisket.	
	Østlofoten.	Vestlofoten.	Østlofoten.	Vestlofoten.
Sidste Halvdel af				
Januar	3	4	3	4
Februar	8	13	5	8
Marts	3	6	4	5
Første Halvdel af				
April	2	4	2	2
Tilsammen	16	27	15	19

Efter Veirets Beskaffenhed var det at vente, at Ulykkestilfælde paa Søen østere maatte indtræffe, og disse udebleve desværre heller ikke. Efter hvad der er kommet til Opsynets Rundskab omkom der ved Na 2 Mand, ved Havns 5, ved Sund 10, ved Ruffs fjord 2, ved Balsfad 3, ved Brandsholmen 2, ved Stamund 5, ved Henningsvær 8, ved Storvaagen 5 og ved Helle 3 Mand. Desuden omkom ved Kantringen af en Galeas ved Lyngvær 5 Mand, ved Kantringen af en Skotte i Nærheden af Moholmene 1 Mand og ved Forlijet af en Jagt ved Havns 2 Mand. Antallet af dem, som vides paa Søen at være omkomne under dette Fiske, udgjør saaledes tilsammen 53 Mand.

Tab af Redskaber af større Betydning fandt kun Sted under det vedholdende Uveir i Slutningen af Februar; de Flestes Tab ialfsald for det kostbarere Brugs Vedkommende kan neppe siges at være større end hvad almindeligviis gennemsnitlig har været at paaregne til alle Tider. Saavidt som jeg har havt Anledning til at erfare ligger den væsentligste Aarsag til Redskabstabet deri, at Fiskerne undlade at stene deres Redskaber tilstrækkeligt, saavel som ogsaa i Skjodesløshed under selve Udfætningen. Hvad Benyttelsen af for lette Fles- og Bundstene angaar, da er Almuens Opmærksomhed henvendt herpaa, og sandsynligviis vil der til næste Fiske ialfsald paa enkelt Sted blive gjort Forsøg til Forandring

deri. De fleste Garnlænker, som tabtes ved Stamjund og Hemningsvær, bleve senere gjenfundne. Af Lineredstaber tabtes som sædvanligt en Del, dog iaar mindre end hvad der pleier at være Tilfældet. Hvad der af hjergete og af vedkommende Giere ved Fiskets Slutning ikke afhentede Redstaber er beroende i Dpshnets Baretægt er mindre end det nogeninde tidligere har været. De, der bleve indbjergete i Ostlofoten, ere samtlige opbevarede i Svolvevær; de, som indbjergetes til Værene mellem Finhavu og Rufsffjord, i Stamjund og de, som indbjergetes til Værene vestenfor Rufsffjord, ere opbevarede i Sørvaagen. Den lobbefalede Fortegnelse over disse Redstaber, af hvilken et Aftryk vedlægges, er omdelt paa den sædvanlige Maade. Regnskabet udviser en Udgift ved hjergete Redstaber af 127 Spd. 114 $\frac{1}{2}$ samt en Indtægt af 360 Spd. 116 $\frac{1}{2}$.

Naar undtages, at der i Vestlofoten indtil langt ud i Fisket herskede en temmelig smitsom og ondartet Nervefeber, der var bragt til Fiskedistriktet af fremmede Fiskere, maa Sundhedstilstanden under Fisket i det Hele taget siges at have været tilfredsstillende. Af de af Fiskelægerne i Skraaven, Rabelvaag, Hemningsvær, Stamjund og Reine behandlede 1350 Patienter havde 88 Nervefeber, 11 Lungebetændelse og 17 af Patienterne døde. Fra Distriktslægen i Buznæs er ingen Opgave over Antallet af behandlede Syge indløben.

Den ene af de 2 Læger, der foruden Distriktslægerne i Vaagen og Buznæs fra Fiskets Begyndelse fungerede som Fiskelæger, var stationeret i Hemningsvær og den anden i Stamjund, hvorfra denne Sidste tillige havde at føre Tilsynet med det i Stene indrettede Sygehus. Da mange Tilfælde af Nervefeber allerede i Begyndelsen af Februar indtraf i de vestligste Vær, ligesom enkelte ogsaa viste sig i Skraaven, hvor Lægetilsynet stulde udfores ved Distriktslægen i Vaagen, blev efter derom steet Henvendelse til Amtmanden i Nordlands Amt desuden 3 Læger beordrede til Fiskedistriktet, af hvilke dog den ene efter nogle Dages Ophold i Distriktet blev hjemsendt. Den meste Tid af Fisket fungerede saaledes foruden de

nævnte 4 Læger, desuden 1 Læge i Skraaven ved det der-værende Sygehus og 1 i Reine, hvor det ogsaa blev befundet nødvendigt at indrette et midlertidigt Sygehus. At 4 Læger ikke kunne tilfredsstille Behovet til Lægehjælp under Fisket, viste sig atter denne Vinter. Under almindelige Dufstændigheder vil dog fornemmelig 5 Læger kunne overkomme Tilsynet, af hvilke de 3 i Regelen ville komme til at gjøre Tjeneste i Ostlofoten og de 2 i Vestlofoten, men naar stadigt Lægetilsyn tiltrænges i de vestligste Vær, bliver det nødvendigt at forøge Lægernes Antal til 6. Under dette Fiske var Savnet af Lokale for deri at indlægge og behandle syge Fiskere afhjulpet for Stenes og Stamjunds Vedkommende ved Oprettelse af et Sygehus i Stene, skjønt det vistnok havde været henfigtsmæssigere om Lokale til Sygehus havde kunnet faaes i Stamjund; men for Lofotens største Fiskevær, Hemningsvær, hvor der aarviis samler sig en betydelig Almue, er den fremdeles tilstede. Da Medicinalfondets Midler efter den betydelige og upaaregnede Indtægt, der er tilflydt samme gennem Afgiften af Sild, nu rimeligviis ville være tilstrækkelige til Dækkelse af de med Oprettelse af et Sygehus under Fisketiden i Hemningsvær forbundne Udgifter, tør det vel være at haabe, at et Saa-dant snarest muligt vil blive indrettet.

Dpshnet var i Virksomhed fra den 18de Januar til den 15de April; en Dpshnsbetjent forblev endvidere i de vestligste Vær indtil 22de April. Af Dpshnsbetjenterne blev Lensmand Kjelsberg overdraget Dpshnet i Skraaven og Skjoldvær; Lensmand P. Olsen i Svolvevær og Ostnæsffjorden; Løitnant Proet overtog med Skøiten "Sommerfilden" Dpshnet i Storvaagen og Rabelvaag; Løitnant Hagerup med Skøiten "Skrien" i Orsvaag, Drsnæs, Hopen og Kalle; Løitnant Horn med Skøiten "Havhesten" i Hemningsvær, Løitnant Juul med Skøiten "Maagen" overtog Dpshnet paa Strækningen fra Gimsøstrømmen til Urebjerget; Lensmand H. Olsen paa Strækningen derfra til og med Rufsffjord og Lensmand Bentzen paa Strækningen fra Mesland til Lofotodden. I denne Fordeling af Dpshnspernalet blev der i Vinterens Løb kun foretaget

den Forandring, at Lieutenant Proct gennem nogen Tid overtog Lieutenant Hagerups Distrikt, hvorimod denne overtog Opsynet i Østnæsffjorden. Da Fisket dersteds op- hørte, blev han stationeret i Svoldvær, og Lensmand P. Olsen blev overdraget Opsynet i Ørsbaag, Ørsnæs, Høpen og Kalle. Af de extraordinaire Dommere for- rettede Kand. jur. Mathiesen i Østfjofoten og Kand. jur. Theisen i Vestfjofoten.

Af Opsynet blev der dekretet ialt 88 Mulkter, nemlig: 5 for at have fisket uden Baadmærker, 5 for Forstyrrelse af den almindelige Hellighed, 58 for at have begivet sig paa Søen til Trækning af Redskab for Mor- genjag og for at have udsat Redskab efter Aftensignal, 2 for Brug af forbudt Redskab paa delt Hav, 4 for utilbørlig Behandling af Andenmands Redskab, 4 for Overstaaen af Redskab om Søndagen, 1 for utilbørlig Sætning af Redskab, 3 for Overhørighed af Havnebe- stemmelser, 2 for at have udfastet Ballast i Havn, 2 for Fornærmelse mod Opsynsbetjent, 1 for ulovlig Afhæn- delse af Brændeviin og 1 for ulovlig Udskjenkning af Viin og Ol. Af disse Mulkter bleve 86 vedtagne ved Forelæggelsen og 2 efterat Politijag mod Vedkommende var paabegyndt.

Efter Overenskomst i private Tvistigheder blev end- videre erlagt 4 Mulkter, af hvilke 3 tilfaldt Baagens og 1 Saltbalsens Fattigkasse.

De indbetalte Mulkters samtlige Beløb udgjør 232 Spd., hvoraf 204 Spd. tilfaldt Statskassen, 2 Spd. Baagens, 20 Spd. Glakstads, 2 Spd. 60 $\frac{1}{2}$ Buznæs, 1 Spd. Saltbalsens og 2 Spd. 60 $\frac{1}{2}$ tilfaldt Lensmanden i Buznæs som Anmelder. De under forrige Aars Fiske konfiskerede Sager: 1 Tønne Brændeviin og $\frac{3}{4}$ Tønne Sherryvinsh ere ved Lensmanden i Buznæs bortsolgte ved offentlig Auktion og det udbragte Beløb 21 Spd. 114 $\frac{1}{2}$ er indbetalt i Buznæs Fattigkasse.

Der blev i det Hele optaget 29 Forhører, af hvilke 21 angik Tyveri, 4 Bedrageri, 1 svigagtig Tillegnelse af Fisk, funden paa Andenmands opbjergede Liner, 1 Und- ladelse af at komme Menneffer i Livsfare til Hjælp, 1

Konkubinater og 1 Legemsfornærmelse. Af de optagne For- hører overgik 5 til Sagsbehandling overcensstemmende med Lov af 6te September 1845 og paadømtes under Fisket.

Af private Sager blev 1 angaaende Gjæld inkami- neret og paadømt. Endvidere blev noteret 2 Søpro- tester og optaget 4 Søforklaringer samt afholdt 1 Skjøn- og Taxationsforretning.

Statskassens Udgifter ved Opsyn og extraordinair Retspleie under Fosotfisket har i Budgetterminen fra 1ste April 1866 til 31te Marts dette Aar i det Hele beløbet sig til:

for 18 ⁶⁶ / ₆₇ . . .	7838 Spd. = $\frac{1}{2}$
= 18 ⁶⁷ / ₆₈ . . .	7894 — 42 ¹ / ₂ =
= 18 ⁶⁸ / ₆₉ . . .	8057 — 84 ¹ / ₂ =

Tilsammen 23,790 Spd. 7 $\frac{1}{2}$

hvilket Beløb paa det Nærmeste udgjør hvad der for Budgetterminen var bevilget. I de forløbne 3 Aar er der for Telegrafering udbetalt 1506 Spd. 107 $\frac{1}{2}$ og gjen- nem Opsynet er der i Statskassen indbetalt et samlet Mulkbeløb af 496 Spd.

Ifølge det Kongelige Departements Ordre af 12te April d. A. er Skøiten "Havhesten" med Inventarium affendt fra Fosoten for at overdrages til Opsynet ved Baarsildfisket.

Efterat der fra 1859, da Opsyn og extraordinair Retspleie etableredes i Fosoten, havde været bevilget til Dækkelse af Udgifter ved samme 8000 Spd. aarlig, viste det sig, at hele denne Sum ikke medgik, hvorfor Bevillingen for Budgetterminen 1863—66 foranledigedes nedsat til 7000 Spd. aarlig. Da denne Sum imidlertid ikke var tilstrækkelig, idet den for Budgetterminen blev overskredet med et Beløb af 1716 Spd. 50 $\frac{1}{2}$, blev der i den paa- følgende Budgettermin atter søgt bevilget 8000 Spd. aarlig, ligesom der for indværende Budgettermin blev fremstillet kongelig Proposition om Bevilgning af det sam- me Beløb. Af Storthinget er imidlertid nu kun bevil- get 6800 Spd. aarlig, idet det forudsattes, at tilstrækkeligt Opsyn vilde kunne holdes med en Opsynsbetjent og en

Skøite mindre end hidtil. Som foran oplyst har der i Ostlofoten været stationeret 5 Opshynsbetjente med 3 Skøiter, af hvilke den ene har været holdt disponibel for og gjort Tjeneste i Ostnæssfjorden, hvor Logis paa Land længere inde i Fjorden ikke er at erholde. Med en mindre Opshynsstyrke end denne er det umuligt, saafremt Fisket skulde slaa til østenfor Henningsvær, at holde tilfredsfuldt Opshyn, og da der for Fremtiden kun vil blive Anledning til at holde 4 Opshynsbetjente i Ostlofoten, vil, i Tilfælde af at det skulde vise sig nødvendigt at holde stadigt Opshyn i Ostnæssfjorden, hvilket nu i en Række af Aar har fundet Sted, en Deel af Ostlofoten forblive saagodtform ganske uden Opshyn. Endogsaa om der intet stadigt Opshyn skulde tiltrænges i Ostnæssfjorden, ville 4 Opshynsbetjente ikke være istand til at udføre et nogenlunde tilfredsstillende Opshyn i Ostlofoten. I Vestlofoten har Tjenesten hidtil været udført af 3 Opshynsbetjente, af hvilke den ene endog har været tillagt et Distrikt af omtrent 2 Miles Udstrækning. At trække nogen af de i Vestlofoten stationerede Opshynsbetjente til Tjeneste i Ostlofoten maa jeg ansee for høist utilraadeligt, da Afstanden mellem Børene der er saa stor, at Almuen i saa Tilfælde vilde faa altfor lang Vej at rejse for at træffe Opshynet. En væsentlig Omstændighed er det, at en Opshynsbetjent ikke kan gjøre fuld Nytte uden at have Skøite til Disposition paa Grund af Distancernes Størrelse og Banstueligheden ved at erholde Logis endogsaa hvor der findes Handelssteder, idet endogsaa paa disse som oftest negtes at modtage Fremmede for længere Tid.

Ved Bedømmelsen af Udgifternes Størrelse ved Lovotopshynet maa der ogsaa tages Hensyn til, at Udgifterne ved det ved Lovotofisket stedfindende Mærke- og Signaltjeneste, der ikke have ved Vaarsildfisket og som beløbe sig til flere Hundrede Spd. aarlig, dækkes af de til Opshyn bevilgede Midler. Endvidere er Lovotopshynets Udgifter noget forøgede derved, at dette og navnlig de ekstraordinære Dommere hidtil have befattet sig med Sager, der strengt taget ikke vedkommer det og som tilstilles Opshynshjefen deels fra Amtmanden i Nordland og deels fra

Fogderne og Sørenscriberne rundt om i Distrikterne. Man har fundet tidligere at burde behandle og expedere deslige Sager, forsaavidt Tiden for de øvrige Forretningers Skyld har tilladt det, uagtet Saadant har foranlediget Opshynet Udgifter ved Skydser, Expresser, Telegrafering, osv. Efterat Midlerne til Opshyn ere indskrænkede, vil det ialfald være en Selvfølge, at deslige Udgifters Refusion af Vedkommende bliver en Betingelse for, at man kan fortsætte med det Slags Forretningers Baretagelse.

Til Afbenyttelse under Fisket blev mig fra Opmaalingkontoret tilstillet endeel Aftryk af 1ste Blad af Fiskekartet over den indre Deel af Vestfjorden, indbefattende Strækningen fra Henningsvær vestover til Sorvaagen. Aftryk af dette Blad blev tilstillet samtlige Bøiere paa den Rytstrækning, Kartet omfatter, og paa Anmodning blev det af disse indfattet i Ramme og ophængt paa bestemte Steder til Afbenyttelse for den sikkende Almue. Egnede Foranstaltning vil blive truffet, naar de øvrige Blade af Kartet indløbe. Det Kjenndskab til Havbundens Beskaffenhed og Dybden paa de forskjellige Steder, som Fiskeren gennem disse Kartter med Lethed kunne erhverve sig, vil være til stor Nytte for Bedriftens Udvikling og vil muligens have til Følge, at Fisket Tid efter anden vil blive drevet paa flere Steder, tildeels ogsaa længere fra Land end hidtil har været Tilfældet.

Med det for den lokale Dampskibsart i Lovoten særdeles hensigtsmæssige Dampskib „Arendal“ blev der under Fisket underholdt Dampskibsart mellem Svølvar og Sorvaagen samt mellem Svølvar og Stene i Bø, ligesom Dampskibet 3de Gange anløb Børrø. Uagtet Dampskibene i Hovedrouten denne Vinter kun sjelden vare meget forsinkede, saa at den lokale Fart var temmelig regelmæssig, ytredes der dog Misnoie over, at de nordfra kommende Poster i den første Tid af Fisket bleve overliggende i Svølvar indtil Dampskibets Ankomst sydfra. For nogen Deel vil der vistnok raades Bød herpaa, saafremt det Kongelige Marine- og Post-Departement maatte indgaa paa det af mig gjorte Forslag om at flytte

Baagens Postaanteri fra Storvaagen til Kabelvaag samt Oprettelsen af en Bipoft mellem Svoldvær og Kabelvaag uafhængig af Lofotdampskibet. For de vestligere Steders Bedkommende vil Ulempen vistnok fremdeles være tilstede, men at oprette nogen Baadpost ved Siden af Dampskibet skulde jeg dog ansee mindre hensigtsmæssigt. Det er derimod ikke usandsynligt, at Forholdene om ikke ret længe ville udvikle sig derhen, at det bliver nødvendigt at indskrænke den lokale Dampskibsfaart udelukkende til Lofoten, saalænge dertil alene kan bringes eet Fartøi i Anvendelse. Hvor velgjørende Dampskibsfaarten i Vesteraaalen ogsaa er, maa det dog erkjendes, at Farten i Lofoten er af overveieende Betydning.

Gjennem det Kongelige Departement blev jeg tilstillet en Skrivelse af 22de Januar d. A. fra Bergens Børs- og Handelskommittee angaaende Usikkerheden af hyppigere eller endog daglige Telegrafberetninger om Lofotfiskets Gang i Righed med hvad der finder Sted ved Baarfiskfisket. Under 22de Februar tillod jeg mig at tilstille Departementet en Gjenpart af min Svarskrivelse til Bergens Børs- og Handelskommittee, hvori anførtes, at Telegrafberetninger om Fisket i tidligere Aar steds havde været tilstillet saavel Stiftamtmanden i Bergen som Byfogderne i Alesund og Christiansund, Amtmanden i Molde, Stiftamtmanden i Throndhjem, Amtmanden i Bodo, Stiftamtmanden i Tromsø og Amtmanden i Hammerfest saa ofte dertil med Telegrafliniens daværende Udstrækning og efter Postgangens Hyppighed har været Anledning. Denne hyppige Telegrafering forandiger som før oplyst en ikke ubetydelig Udtælling af de til Opfyndet bevilgede Midler, der sandsynligviis ved Telegrafliniens Udvidelse til Tromsø og videre nordover for Eftertiden neppe vil kunne paaregnes at blive under 700 Spd. At afholde dette Beløb af de til Opfyndet bevilgede Midler tør jeg ikke anbefale, da derved atter vilde foraarsages Indskrænkning i Opfyndets Virksomhed.

I Henhold til den mig i saa Henseende af det Kongelige Departement givne Bemærkning lod jeg i Østmarken nedfalte 10 Tønder Lodde, deels tør og deels

med Løge, hvilke i Løbet af forrige Sommer ankom til Lofoten, for dermed under dette Fiske at anstille Forsøg om dens Brugbarhed som Agn ved Linefisket. Den lagesfaltede Lodde havde naaget den lange Opbevaring holdt sig godt, hvorimod en Deel af den tørkfaltede var bedærvet, og derfor utjenlig til Agn. Lodden blev uddeelt til Linefiskere i de forskjellige Vær, men paa Grund af den rige Tilgang paa fersk Agnsild, var det ifkums med Vanskelighed, at man fik Fisserne til dermed at anstille Forsøg. Af de indkomne Beretninger om Forsøgenes Udfald fremgaaer det, at efter nogle Fiskeres Opgivende var Forsøget af Fangst paa det samme Antal Augler aguede med saltet Lodde og saltet Sild omtrent som 1 til 5. Kunns en enkelt Fisker opgiver at have gjort den samme Fangst med Loddeagn som med Saltfildagn. At Lodden maatte tabe noget af den eiendommelige Lugt som denne Fisk har i fersk Tilstand, efter i $\frac{3}{4}$ Aar at have været opbevaret i Salt, var sandsynligt, ligesom ogsaa, at den tildeels maatte vise sig at blive noget blød efterat have fiddet paa Linerne nogen Tid. Det tør vel ogsaa være at tage noget Hensyn til, at det Rye ikke lettelig modtages med gode Forventninger hos Fisseren. Ifølge Meddelelse fra en privat Mand i Badsø har man ogsaa der afvigte Vinter gjort lignende Forsøg, og efter hvad han beretter, har man fundet saltet Lodde at være et godt og tjenligt Agn. Endskjønt Resultatet ikke i Lofoten viste sig saa godt som forventet, tør jeg dog efter Udfaldet antage, at saltet Lodde, vel behandlet, efterhaanden vil kunne med Fordeel bringes til Anvendelse som Agn, fornemmelig ved Fiskerier, hvor der ikke maatte være let Tilgang til Agnsild.

Da der under Fisket gaves Leilighed til med Dampskibet „Arendal“ at besøge Værø og Røst, og da der fra Opsidderne paa Værø til Amtet var indkommet Forestilling om Nødvendigheden af derstedes at stationere en Opfyndbetjent, foretog jeg Reisen til bemeldte Steder for at gjøre mig bekendt med Fiskeriforholdene derstedes, og tillader jeg mig her at meddele Resultaterne af mine Undersøgelser. I Værø, hvor der henlaa noget over 60

Baade og 6 Kjøbefartøier, drives Fisket saagodtjom udelukkende med Liner, der paa Grund af Strømsætningen vistnok ogsaa er det hensigtsmæssigste Redskab. Fisserne ligge tilhuse dels i Røsnaesvaagen og dels i Sørlandsvaagen, paa hvilke Steder der er god Havn og Landing, og hvor det omkringliggende Land er særdeles vel skiftet til Opførelse af Korbøaader og Hjalde. Foruden paa de nævnte Steder laa 6 a 7 Baadmandskaber tilhuse paa Hundholmen, som ligger lidt nordensfor Røsnaesvaagen. Fiskeriet foregaaer udelukkende paa den indre eller østlige Side af Bærø, og Havet er meget fiskerigt, men der klages over, at Strømsætningen var stærk og at Veiret meget ofte hindrede Fisserne fra at komme paa Søen. At det sidste er Tilfældet i noget større Grad end i Lofoten er rimeligt, men hvad Strømsætningen angaaer, skal den dog ikke være stærkere end at man ved at anvende tilstrækkelig tunge Nle- og Bundstene kan sikre sig Redskaberne.

Hjemfolket benytte de bedste og bekvemste Fiskepladse nærmest ved Havnene, hvor de have forrest Udruer, hvorimod de fremmede Fiskere, som søge dertil, anvise Pladse vestenfor disse. Efter som Antallet af de fremmede Fiskere tiltager, bliver det mere og mere vanskeligt for Hjemfolket at frede om de bedste Fiskepladse til deres eget udelukkende Brug, hvorfor de fremmede Fiskere heller ikke ere velkomne. Da disse under Forholdene i Lofoten have lært, at de have den samme Afgang til at benytte Havet som Hjemfolket og ikke længere ville finde sig i at anvise Pladse af disse, er det formeentlig de herigennem opstaaende Conflikter, som ialfald for en Deel have foranlediget den omhandlede Forestilling til Amtet. Anden Ulempe end denne og hvad Bedriften forøvrigt overalt medfører var ikke tilstede ved Fiskeriet paa Bærø, saavidt jeg under det korte Ophold havde Anledning til at erfare. Skulde Forholdene senere udvikle sig derhen, at det blev nødvendigt at stationere Opsyn paa Bærø under Vinterfisket, vilde det Naturligste formeentlig være at udvide Opsynsdistriktet i Lofoten til ogsaa at omfatte Bærø, i Lighed med hvad der ved Kongelig Resolution af 11te

September 1861 allerede er skeet for Strækningen fra Brettesnæs til og med Ranstadsfjorden. Saaledes som Forholdene fortiden ere, skulde jeg dog ansee en saadan Foranstaltning for Bærøs Bedkommende for mindre nødvendig; det er imidlertid at antage, at fremmede Fiskere efterhaanden i større Antal ville søge dertil, saa der rimeligvis ikke vil hengaa lang Tid inden den omhandlede Forsoining vil vise sig at blive nødvendig. Hvad der i høi Grad vil bidrage til Forholdenes hurtigere Udsvikling er Afhjælpelsen af den Isolation, hvori Stedet hidtil har befundet sig, ved at lade Lofotdampskibet hyppigere end hidtil anløbe samme.

Omtrent $3\frac{1}{2}$ Mile i sydvestlig Retning fra Bærø ligger Ogruppen Køst, af hvilken Køstøen er den eneste beboede og har omtrent 130 Indbyggere. Ved denne Ø er der god og sikker Havn, men Adkomsten til denne er ikke saa bekvem som ved Bærø, da Skjær og Boer stikke temmelig langt ud. Da Den er aldeles flad, er der overalt god og bekvem Anledning til at opføre Korboder og Hjalde. Fra Køstøen har der i de senere Aar været drevet Vinterfiske ikke alene af Hjemfolket, men ogsaa af fremmede Fiskere navnlig af Folk fra Egnen omkring Bodø. Ved min Nærværelse blev Fisket drevet af ca. 30 Baade ligesom der ogsaa henlaa 1 Kjøbefartøi. Fisket drives her saavel med Garn som med Liner tildeels fra samme Baad. Havet omkring Køst er endnu mere haardsoget end ved Bærø og Lofotens Indreside, og at Søveirsdagenes Antal i Løbet af Vinteren er meget lidet er en Selvsølge. Den tilgrændsende Havstrækning er imidlertid særdeles rig paa Fisk og denne er i Regelen af bedre Kvalitet, større og fyldigere, end Fisken paa Lofotens Indreside. Den rigere Fangst erstatter saaledes i Almindelighed det ringe Antal Søveirsdage, og Udbyttet var iaar større her end i Bærø, idet det varicrede fra 8 til 20 Tønder Lever pr. Baad. Efter min Formening er der rimeligvis meget faa Steder langs vor udstrakte Kyst, der er bekvemmere beliggende for derfra at kunne drive forskjelligt Slags Fiskeri det hele Aar igennem end netop Køst, naar Udrustning med Baade og Redskaber

steer under behørigt Hensyn til Fiskehavets Bestaaffenhed. Saasnart Streifistket ophører, skal der være god Anledning til at drive Seifiske, og i de senere Aar har ogsaa Havsilden søgt under Land der. De fremmede Fiskere indlogere sig hos Hjemfolkene og hidtil har deres Antal ikke været større end at disse har kunnet forstaafe dem det fornødne Huusrum. Saafremt den rige Anledning til at drive Fiske fra Køst bliver mere almindelig bekendt, er det at antage, at fremmede Fiskere i større Antal end hidtil ville søge dertil. At enkelte af de Fiskere, som iaar have ligget til Fiske paa Køst, agte at ophøre dermed, har væsentligst sin Grund i Fiskehavets Haardjøgthed. Den fuldkomne Isolation, hvori Stedet befinder sig, idet det er aldeles udestængt fra al Postforbindelse, bidrager vel ogsaa Sit til at de fremmede Fiskere ikke kunne trives der. Saafremt det Kongelige Marine- og Post-Departement maatte indgaa paa mit Forslag om Oprettelsen af et Postaabneri paa Køst og om at en Bipoft sættes i Gang dertil fra Værø nogle Gange under Fisket, vil dette i Forbindelse med, at Løftdampskibet maatte gjøre en Extratour dertil under Fisket sikkerlig bidrage Meget til at Forholdene derude blive mere almindelig bekendte, og at Fisket derved kommer til at tage Opsving.